

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobce: **V. R.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, odbor azylové a migrační politiky, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2012, č.j. OAM-262/ZA-ZA04-ZA04-2012,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 10. 2012, č.j. OAM-262/ZA-ZA04-ZA04-2012 bylo rozhodnuto o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že žádost byla jako zjevně nedůvodná zamítnuta podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

Proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce žalobou ze dne 12. 10. 2012. Obsahem žaloby byla vyjmenována jednotlivá ustanovení správního řádu, sice § 3, § 50 odst. 2 a odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, která byla během správního řízení ze strany žalovaného porušena. Uvedl dále, že správní orgán se dopustil nesprávné právní kvalifikace

zahrnující pochybení při aplikaci § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Správní orgán zjištěný skutkový stav nesprávně právně kvalifikoval, pochybil v aplikačním procesu tím, že nepřiradil faktickou skutkovou podstatu zákonné skutkové podstatě pronásledování upravené v ust. § 12 zákona o azylu. Byl toho názoru, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu stanovené v § 12 citovaného zákona, resp. minimální pro vztažení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a citovaného zákona. Upozornil dále na zásadu non-refoulement a namítl, že tuto otázku je správní orgán povinen zkoumat obligatorně vždy a za každých okolností. Ochrana osob poskytovaná vnitrostátními orgány není na Ukrajině na dostatečné úrovni. Jeho obavy jsou důsledkem jednání a výhrůžek ze strany osob, kterým má dlužit peníze. Pokud by se vrátil domů, byl by vystaven stejnému teroru, před kterým v roce 2008 prchl do České republiky. Navrhl proto zrušit přezkoumávané rozhodnutí žalovaného a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 22. 11. 2012 navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou. Vyslovil přesvědčení, že ve věci bylo rozhodnuto na základě řádně zjištěného stavu věci, popřel oprávněnost žaloby a nesouhlasil s ní, neboť neprokazuje nezákonnost rozhodnutí. Zdůraznil, že žalobcovy obavy z jednání, tzv. vymahačů, nepředstavují pronásledování ani ohrožení vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu. Jednání těchto osob nebylo zapříčiněno důvody pro azylové řízení významnými, tedy rasou, pohlavím, národností, náboženstvím, příslušností k určité sociální skupině či zastáváním politických názorů. Výčet důvodů pro udělení azylu vyjmenovaných v § 12 zákona o azylu je taxativní, což znamená, že z jiných důvodů nelze azyl udělit. Žalobcovy obavy však s žádným z těchto důvodů ani zdánlivě nesouvisí, neboť je zřejmé, že motivem jejich jednání byla výlučná snaha získat od jmenovaného nelegálními prostředky majetkový prospěch. V této souvislosti žalovaný poukázal na judikaturu NSS, sice rozsudek ze dne 27. 9. 2011, č.j. 8 Azs 12/2011-79, dle kterého ekonomické potíže v zemi původu a obavy z věřitelů související s neuhrazením dluhu, nejsou relevantními důvody z hlediska zákona o azylu. Dále žalovaný poukázal na to, že nepokusí-li se žalobce získat ochranu prostředky vnitrostátního práva, nemůže mu být poskytnuta mezinárodní forma ochrany. Ta je totiž až poslední možností v situaci, kdy všechny ostatní nástroje práva selhaly. Z úřední činnosti je správnímu orgánu potažmo i soudu známo, že na území Ukrajiny není vyloučena možnost se domáhat ochrany svých základních lidských práv a svobod u mocenských orgánů státu, případně si stěžovat na postup policejních či jiných orgánů státní moci. Pokud ale žalobce ukrajinské orgány veřejné moci o pomoc vůbec nepožádal, nelze usuzovat nato, že by mu nebyly schopny účinnou pomoc poskytnout.

Za nedůvodnou byla považována i námitka porušení zásady non-refoulement. Tato zásada by byla možná vztáhnout na žalobce pouze byl-li by uprchlíkem ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951. V daném případě však bylo zjištěno, že jmenovaný takovou osobou není.

Z výše uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby žaloba jako nedůvodná v plném rozsahu byla zamítnuta.

Vzhledem ke splnění zákonných podmínek podle ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního v platném znění, soud rozhodl o žalobě bez nařízení jednání.

V řízení podle části III, Hlavy II, dílu prvního s.ř.s., přezkoumává soud napadené výroky rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů a z těch hledisek, které žalobce v podané žalobě uvede, přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, odst. 2 věta první s.ř.s.).

Pokud jde o žalobní body vytýkající žalovanému porušení ust. § 3, § 50 odst. 2 a odst. 3 a § 68 odst. 3 správního řádu, nemůže soud žalobci přisvědčit. V řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany řádné zjištění skutkového stavu věci spočívá především v tom, že žadateli je dána možnost podat úplnou a pravdivou výpověď o důvodech, které jej vedly k opuštění vlasti. Žalobci byl poskytnut dostatečný prostor, aby uvedl vše, co považuje za důležité pro rozhodování o žádosti, otázky, na které odpovídal v rámci pohovoru mu byly kladeny takovým způsobem, aby byly objasněny všechny relevantní skutečnosti. Žalovaný ve věci provedl dostatečné dokazování, jehož rozsah byl určen skutečnostmi tvrzenými žalobcem. S ohledem na tvrzení žalobce bylo dostačující, když žalovaný při svém rozhodování vyšel ze skutečností uvedených žalobcem a nebylo nutné opatřovat další podklady pro rozhodnutí. V postupu žalovaného neshledal soud žádné pochybení. Žalovaný své rozhodnutí dostatečně, srozumitelně a přesvědčivě odůvodnil, zabýval se všemi rozhodnými skutečnostmi, vyhodnotil všechna tvrzení žalobce, relevantní z hlediska použitých ustanovení zákona o azylu. Z odůvodnění je patrné, jakými právními úvahami se při rozhodování řídil, pokud žalobu zamítl podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, a proč neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 ani podle § 14a zákona o azylu.

Žalovaný ve věci rozhodl podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu v platném znění, podle kterého se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ust. § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle ust. § 14a zákona o azylu. Žalobce v žalobě namítl, že dle jeho názoru uvedené ustanovení zákona o azylu nebylo použito správně, neboť nebyly splněny podmínky pro jeho aplikaci, a to s ohledem na nesprávně zjištěný skutkový stav věc. Uvedenou námitku soud neshledává důvodnou a plně se ztotožňuje s tím, jak ve věci rozhodl žalovaný.

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 10. 9. 2012. Uvedl, že je státním příslušníkem Ukrajiny, ukrajinské národnosti. Není a nikdy nebyl členem žádné politické strany či jiné organizace. Je svobodný, rodiče žijí na Ukrajině. Před odjezdem z vlasti v květnu roku 2008 žil ve městě K. R., kde žijí i rodiče. K důvodům odchodu z vlasti sdělil, že ještě během studia v Kyjevě si půjčil peníze na studium, chtěl také založit vlastní reklamní firmu. Nedařilo se mu ale, peníze musel vrátit. Pak za ním přišli nějací bandité a chtěli další peníze včetně úroků. Proto si začal vyřizovat vízum k odjezdu do ČR. O udělení mezinárodní ochrany žádal, jelikož by chtěl v ČR zůstat. Lidé požadující od něj peníze se dozvěděli, že se chce vrátit na Ukrajinu, opět začali docházet k jeho rodičům. Uvažoval původně o návratu, ale kvůli vymahačům se vrátit nemůže. Má nedokončené vysokoškolské vzdělání, studium žurnalistiku, ČR je jeho cílovou zemí, chtěl by se vrátit se ke svému studijnímu oboru. V červenci roku 2012 kontaktoval v Praze zastupitelský úřad své vlasti s žádostí o vydání cestovního dokladu, bylo mu vyhověno. V témže měsíci však doklad ztratil. Přiznal, že dříve žádost o mezinárodní ochranu nepodal, nebylo proti němu nikdy vedeno trestní stíhání.

Následně se jmenovaným byl učiněn pohovor dne 18. 9. 2012, kdy skutečnosti uvedené do žádosti potvrdil. Podrobně popsal svůj profesní život na Ukrajině, uvedl, že po vystřídání několika zaměstnání se rozhodl založit si vlastní reklamní firmu, na kterou si vypůjčil od fyzických osob 3000 USD. Podnikatelský záměr však nevyšel, věřitelům na jejich výzvu praktický celý dluh splatil, požadovali však ještě i zaplacení úroků, zbili ho. K odjezdu z Ukrajiny se rozhodl, jelikož věděl, že tito lidé jej nenechají být. Požádal o české pracovní vízum, do ČR přijel v květnu roku 2008. V roce 2010 požádal o vízum za účelem podnikání, bylo mu vyhověno s platností na dva roky do července roku 2012. O prodloužení platnosti nepožádal, měl záměr se vrátit domů. Na základě telefonického kontaktu s matkou se však dozvěděl, že vymahači jej opět hledali poté, co se nějakým způsobem dozvěděli o jeho chystaném návratu. O vzniklé situaci hovořil s rodiči a dospěl k závěru, že jediným správným řešením bud požádat o azyl. Přiznal, že se o pomoc na policii neobracel, pouze na mafiánskou skupinu. Potvrdil dále, že dříve o mezinárodní ochranu nepožádal, neměl důvod. V případě návratu se obával zabití nebo zmrzačení.

Soud se shoduje se závěrem žalovaného, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany dle § 21 a § 14a zákona o azylu. Na odůvodnění své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že se bojí návratu do vlasti z obavy zájmu vymahačů o jeho osobu. Skutečnosti uvedené žalobcem, tedy jeho potíže s tzv. vymahači, nelze důvodům pro udělení azylu podřadit. Z obsahu jeho výpovědi vyplývá, že důvodem jeho potíží byla snaha zmíněných lidí získat nelegálními prostředky od žalobce majetkový prospěch. Zároveň z výpovědi však vyplývá, že ve vlasti nikdy neměl žádné problémy se státními orgány, rovněž ani z azylově relevantních důvodů. Sumarizováním uváděných problémů je pak jediným důvodem žadatelova odchodu z vlasti snaha předejít potížím s tzv. vymahači, kterým nebyl schopen ani ochoten splácet jejich neoprávněné finanční požadavky. O udělení mezinárodní ochrany nepožádal po svém příchodu do ČR v květnu roku 2008, i když ještě po dobu asi rok a půl docházeli vymahači k jeho rodičům, ale až v roce 2012. V této souvislosti soud odkazuje na judikaturu NSS v Brně, a to např. na rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č.j. 3 Azs 22/2004-48, www.nssoud.cz, podle kterého: „skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromých osob, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb. o azylu ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů a tyto skutečnost v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“

Krajský soud v Brně dále považuje za vhodné citovat z dále i rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005, č.j. 7 Azs 187/2004-94, www.nssoud.cz, sice že: „azylové řízení je prostředkem cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona, nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu „složitost mechanismů“, které tento upravuje.“

Soud dále považuje za nutné výslovně zdůraznit, že žalovaný správně dovodil, že důvody tvrzené žalobcem nelze podřadit pod žádnou ze skutečností, které jsou v ust. § 12 zákona o azylu jako skutečnosti odůvodňující udělení azylu. Jednání soukromých osob, resp. vyhrožování ze strany soukromých osob, nelze samo o osobě považovat za pronásledování ve

smyslu zákona o azylu (viz rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, č.j. 4 Azs 38/2003-38, www.nssoud.cz).

Namítá-li žalobce nesprávné právní posouzení věci, je nutno k tomuto uvést, že nesprávné právní posouzení věci spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, ve spisu obsažený vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spise, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Taková pochybení soud v napadeném rozhodnutí žalovaného neshledal. Jinými slovy neshledal, že by žalovaný neúplně zjistil skutkový stav. Naopak dospěl k závěru, že v odůvodnění jsou jasně jmenovány důkazy, z nichž žalovaný čerpal svá skutková zjištění, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů. Skutkový stav shledal jako přílehavě právně posouzen a s právním názorem žalovaného se ztotožnil.

Žalovaný ve věci rozhodl podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu v platném znění, podle kterého se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ust. § 12, nebo že mu hrozí vážná újma podle ust. § 14a zákona o azylu.

Jak již výše uvedeno, žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany podle § 12, ale rovněž ani žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Podle ust. § 14a zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 2 citovaného zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Jmenovaný v průběhu řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno dospět k závěru, že by mu v zemi původu hrozilo nebezpečí vážné újmy z některého z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu. V případě jakéhokoliv nezákonného jednání vůči své osobě může dotyčný najít účinnou ochranu u státních orgánů země původu, jak bylo uvedeno výše. Z průběhu správního řízení bylo zjištěno, že jmenovaný, což sám i uvedl, neměl ve vlasti problémy se státními orgány, a tudíž není předpoklad, že by se po návratu stal

cílem jejich pozornosti. Nehledě na to, ani blíže nespecifikoval, jaké konkrétní nebezpečí by mu v případě návratu mohlo hrozit. V případě potíží ze strany soukromých osob žadateli dle správního orgánu nebrání žádná objektivní okolnost v tom, aby se obrátil o pomoc na příslušné státní orgány. Nutno přisvědčit žalovanému, že během správního řízení žalobce neuvedl žádnou relevantní skutečnost, z které by správní orgán mohl dospět k závěru, že by žalobci nebyla v jeho konkrétním případě taková pomoc záměrně poskytnuta. Žalovaný čerpal z veřejně dostupných informačních zdrojů, z nichž zjistil, že na území Ukrajiny neprobíhá takový ozbrojený konflikt, který by bylo možno pokládat ve vztahu k žadateli za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Na základě výše uvedeného nutno se ztotožnit s argumentací žalovaného, že žalobci ve vlasti nehrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu některého z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu v platném znění.

Soud i žalovaný žalobcovy potíže nepovažoval za pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, avšak azyl nebyl udělen rovněž i s ohledem na skutečnost, že o něj požádal až v roce 2012, přestože tak mohl učinit dříve. Soud odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu v Brně, a to rozsudek ze dne 9. 2. 2006, č.j. 2 Azs 137/2005-53, www.nssoud.cz, dle kterého „... *nejenom že stěžovateli obtíže nebyly takové závažnosti, aby je bylo možno za pronásledování ve smyslu zákona o azylu považovat, ale navíc stěžovatel z možnosti udělení azylu use diskvalifikoval již tím, že o něj požádal až během svého čtvrtého pobytu v České republice, navíc po uplynutí více jak tří měsíců pobytu.*“ Citovaný judikát lze aplikovat i na předmětnou věc jen s tím rozdílem, že v daném případě žalobce o azyl požádal po uplynutí čtyřech let po svém příchodu do ČR. Nejvyšší správní soud dále již i ve svém rozsudku ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 2 Azs 423/2004, www.nssoud.cz vyslovil, že „*o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového.*“ Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení státní hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti. Ve svém rozsudku ze dne 21. 8. 2003, sp. zn. 2 Azs 5/2003, NSS uvedl; „... *cizinec pronásledovaný za uplatňování politických práv a svobod ve své vlastní zemi má o azyl požádat vždy již v první zemi, v níž má reálnou příležitost tento status obdržet nejdříve, a v níž budou garantována jeho základní práva a svobody.*“ Z této logiky také vyplývá, že cizinec má požádat o azyl neprodleně poté, co má k tomu příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. V opačném případě tedy při podání žádosti o azyl s výrazným časovým odstupem, po vstupu na území státu, kde mu může být ochrana formou azylu udělena, lze předpokládat, že důvody podání žádosti se již nemusejí shodovat s důvody odchodu ze země původu a naopak se spíše jedná o snahu cizince si v České republice legalizovat pobyt; to může cizince z poskytnutí azylu vyloučit podobně jako žádost v jiné než první bezpečné zemi.

Pokud se týká žalobní námitky, že byla porušena zásada non-refoulement, pak v souladu se stanoviskem žalovaného soud konstatuje, že tuto zásadu je možno vztáhnout na žalobce, pokud by byl uprchlíkem ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951. V daném případě však bylo zjištěno, že žalobce takovou osobou není.

Krajský soud v Brně proto uzavírá, že vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem se žalovaný nedopustil právní pochybení, pokud žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. V souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému nevznikly žádné náklady řízení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. ledna 2013

JUDr. Eva Lukotková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová